

سین می‌کنی، جواب بده!

دوست عزیزی که پیامت را "سین" می‌کنی، می‌خونی اما جواب نمی‌دی، خیلی بی‌فرهنگی!

دوست عزیزی که پیامت را "سین" می‌کنی، می‌خونی اما جواب نمی‌دی، خیلی بی‌فرهنگی!

این جمله و جمله‌های مشابه عصبانیتی است که برخی افراد در شرایطی که پیام‌شان از سوی دوست و همکلاسی، قوم و خویش، همکار و مدیر، استاد و مربی و ... بی‌پاسخ مانده است، بروز می‌دهند. در پیام‌رسان‌های پرکاربردی مثل واتس‌آپ یا تلگرام این قابلیت وجود دارد که اگر برای کسی پیامی می‌فرستید، مطمئن بشوید که او پیام را دریافت کرده، دیده و خوانده است. معمولاً تیک آبی نشانه دیده شدن یا به اصطلاح «سین شدن» (Seen) پیام است.

این قابلیت، معضلاتی هم ایجاد کرده است. برای مثال اگر فرد مقابل پیام شما را دید و همان موقع جواب نداد یا کلاً از هر پاسخی اجتناب کرد یا نتوانست، ممکن است از او ناراحت شوید. ناراحت و دلخوری عده‌ای به حدی است که این موضوع را مستقیم یا غیر مستقیم مطرح می‌کنند و معمولاً دوستی را که پیام‌شان را با تأخیر جواب داده است، بی‌فرهنگ و ضد اجتماعی می‌خوانند.

آیا این افراد حق دارند عصبانی بشوند از اینکه مخاطبشان پیام آنها را بی‌جواب گذاشته یا به محض مشاهده پیام، جواب نداده است؟ چنین فردی را باید بی‌فرهنگ بدانیم؟

دوران گردش اطلاعات

برای پاسخ به این پرسش‌ها، امین رفیعی پور - متخصص روان‌شناسی سلامت- ضمن تأکید بر ضرورت فرهنگ‌سازی درباره نحوه استفاده از فناوری‌های جدید از جمله پیام‌رسان‌های اینترنتی، می‌گوید: بهتر و شایسته‌تر است به همه پیام‌هایی که دریافت می‌کنیم جواب بدهیم، آن هم به موقع. اما ممکن است همیشه شرایط جواب دادن وجود نداشته باشد. ممکن است فرد فراموش کند یا به دلیل جایگاه و موقعیتی که دارد، مشغله زیادی داشته باشد و امکان پاسخ به موقع به پیام‌های دریافتی نداشته باشد.

این روان‌شناس با اشاره به اینکه باید برای استفاده از اینترنت، فضای مجازی و پیام‌رسان‌ها زمینه‌سازی و فرهنگ‌سازی کنیم، می‌گوید: در دوره‌ای هستیم که حجم اطلاعات منتقل شده از طریق پیام‌رسان‌ها به حدی بالاست که گاه نمی‌توانیم همه آنها را بخوانیم و جواب بدهیم. حتی در برخی مواقع و مناسبت‌ها مثل عید نوروز، ممکن است صدها پیام دریافت کنیم و اگر قرار باشد همه اینها را همزمان و بلافاصله جواب بدهیم، امکان دارد به زندگی خصوصی و کاری مان آسیب برسد.

با این اوصاف، نمی‌توانیم به راحتی درباره کسانی که پیام ما را جواب نداده‌اند، یا به موقع و بلافاصله بعد از دیدن آن، پاسخ نداده‌اند، انگ بی‌فرهنگ بودن بزنیم. بهتر است از قضاوت عجولانه بپرهیزیم. خودمان را جای طرف مقابل بگذاریم. جایگاه و موقعیت او را در نظر بگیریم و امکان این را بدهیم که شاید او به دلیل مشغله بالا نتوانسته پیام ما را پاسخ دهد.

البته قابل انکار نیست که عده‌ای هم به دلیل اهمال و کوتاهی پیام مخاطب خود را پاسخ نمی‌دهند اما بیشتر افراد قصد بی‌احترامی ندارند بلکه جایگاه و موقعیت آنها مانع این می‌شود که پیام‌های دریافتی خود را به موقع پاسخ دهند. به هر حال قضاوت درباره دیگران ساده نیست.

افرادی که از دوست و نزدیکان خود به دلیل جواب ندادن پیام‌هایشان دلخور می‌شوند چه کنند؟ بهترین کار این است که صادقانه و با اقتدار ناراحتی خود را از نحوه مواجهه فرد مقابل مطرح کنند. بنا به گفته رفیعی پور، افرادی که از پاسخ ندادن به موقع به پیام‌هایشان دلخور می‌شوند؛ قطعاً باید به طور مستقیم، به صداقت و صراحت ناراحتی خود را ابراز کنند و از فرد مقابل دلیل اینکه پیام او را می‌خواند اما با تأخیر جواب می‌دهد، جویا شود. البته گاه لازم است فردی که از این موضوع رنج می‌برد و از جواب با تأخیر دیگران ناراحت می‌شود؛ دلیل ناراحتی را در خود جست‌وجو کند. شاید میزان حساسیت او خیلی بالاست یا از نبود اعتماد به نفس کافی رنج می‌برد.

این روان شناس تأکید دارد: توصیه می شود، ضمن برنامه ریزی برای کارها و امور شخصی، در فرصت هایی مناسب به پیام های دریافتی پاسخ داده شود. ضمن اینکه می توانیم پیام ها را دسته بندی و از مهمترین ها شروع کنیم. به هر حال نباید فراموش کنیم کسی که پیامی برایمان فرستاده، حس و خواسته ای داشته و بهتر است که پیام او را در اولین فرصت جواب بدهیم.

در این باره محمدرضا ایمانی -روان شناس و متخصص رفتارشناسی- نیز با بیان این نکته که هر فردی برنامه ریزی هایی برای زندگی خود دارد و در طول روز ساعاتی را برای استراحت، ساعاتی را برای کار و امور شخصی در نظر می گیرد، توضیح می دهد که قطعاً زندگی انسان ها به گوشی موبایل یا دریافت و ارسال پیام خلاصه نمی شود، بنابراین نه تنها دوستان، بلکه حتی اعضای خانواده هم نمی توانند انتظار داشته باشند که حتماً به همه پیام های آنها پاسخ داده شود. باید بپذیریم که هر کسی زندگی خود را دارد و ارتباطات کنونی به حدی گسترده است که گاه مدیریت و هدایت این ارتباطات متنوع بالاتر از حد توان زندگی اجتماعی ما است.

از سوی دیگر گاهی افراد نیاز دارند، قبل از پاسخ دادن به پیام ها درباره آن فکر کنند و گاه تأخیر در پاسخ گویی با این هدف است. شاید هم وقتی پیامی برای کسی ارسال می کنیم؛ او درگیر مسائل دیگری است. در نتیجه اگر کسی به پیام ما جواب نداد یا با تأخیر جواب داد، لزوماً به این معنا نیست که او قصد بی احترامی یا توهین دارد. یا فرد بی ادبی است. در نتیجه نباید همه مسائل را از زوایه دید خودمان نگاه کنیم بلکه باید خودمان را جای افراد دیگر بگذاریم.

نمی توانیم به این دلیل که کسی پیام ما را جواب نداده، او را بی فرهنگ بنامیم. هر چند که این اصطلاح، واژه معتبری هم نیست، چون اساساً در جامعه شناسی مقوله ای به اسم «بی فرهنگی» یا «بافرهنگی» نداریم. هر آنچه از انسان ها سر می زند، در صورت عمومیت پیدا کردن و فراگیر شدن با عنوان فرهنگ از آن یاد می شود که در قالب های مختلف از جمله آداب و رسوم ظهور و بروز پیدا می کند. این رفتارها یا این فرهنگ یا مثبت است و سازنده یا مخرب و منفی. فرهنگی که با قواعد عرفی، ارزش های عمومی و هنجارهای مورد قبول، سازگار باشد، مثبت است و برعکس، فرهنگی که با اینها سازگار نباشد و آنها را تضعیف کند، مخرب است و طبیعتاً مشکلاتی را برای جامعه ایجاد می کند که در اصطلاح عمومی به آن فرهنگ بد یا منفی می گوئیم.

ایسنا